

UJ KELET

ZSIDÓ • POLITIKAI • NAPILAP

Huszonötmillió font

Stinnes, a német nehézipar királya néhány hét előtt Londonban járt, ahol Lloyd Georgeal tárgyalt. A látogatás nem volt hivatalos jellegű, tanácskozás sem. Az angol miniszterelnök, Lloyd George fogadta a német nagypolitikust, vendégszolgálatot, ami meleg és baráti keretben adódott a látogatásnak. A francia sajtó ekkor féltékenyen és gyanakvóan tekintett London felé. Ez a gyanakvás és ez a féltékenység fokozódott, amikor Stinnes után Rathenau és Rathenauval a német birodalmi bank elnöke szintén a brit birodalom fővárosába utazott. Rathenau útjának már nem lehetett magánjellegét adni, mert Rathenau felelős állásban levő politikus, a jóvátétel minisztere. Az ő látogatása tehát politikai aktus és mert éppen a jóvátétel minisztere kereste fel az angol premiért, a francia sajtó, sőt a francia hivatalos világ is joggal hitette, hogy Németország protektort keres Londonban a januárban esedékes jóvátételi összeg elhalasztására. Németország nem most először keresi Anglia barátságát és Anglia sem most először bizonyítja be, hogy az új Németországgal rokon-szenvez. A felsőszibériai kérdésben az angol kormány Lengyelországgal szemben a német érdekek védelmére kell. Anglia szimpátiája azonban nem érzelmi mojimokból serjed ki, a diplomáciában a szentimentalizmusnak nincs is helye. A józan angol politika Németországot gazdaságilag talpra akarja állítani. Akármilyen különösen hangzik, meg akarja menteni a konkurrens ipari államot gazdasági ereje lezüllesztésétől, a gazdasági esőtől. Az iparban, különösen a vasiparban egyetlen európai riválisát gazdagabbá és konszolidáltabbá akarja tenni. Csodálatosnak látszik ez az önzetlenség. Pedig nem önzetlenség, hanem európai érdek és angol érdek, hogy Németország valutája emelkedjék, gyárai dolgozzanak, bányái napfényre hozzák a föld kincseit.

Az a gazdasági politika, amely nem a pillanatnyi konjunkturát tekinti, hanem a gazdasági élet nagy perspektíváját látja, rendezett viszonyokat, jó utakat, közlekedési eszközöket, fokozott fogyasztási lehetőséget, az életnivónak az egész világon az emelését kívánja. Európa gazdaságilag nem reorganizálódhat addig, amíg egyetlen dezorganizált gazdasági területe van. Az argo, vagy a francia, vagy a belga, vagy a svájci gazdasági terület nem lehet egészséges addig, míg a német vagy az osztrák beteg. Ez az angol gazdasági politikának nagyvonalú szempontja. De van egy másik szempont, amely közvetlenül érinti a brit birodalmat és ez az, hogy a rosszvalutájú Németország sokkal veszedelmesebb konkurrens, mint a gazdaságilag és pénzügyileg megerősödött Németország. Mert a valutáris differenciánál fogva Németország poton pénzért áraszthatja el iparcikkeivel a világ fogyasztópiacait. A drága dollár és a drága font nem versenyezhet az olcsó márkával. Mert az angol bányász, aki a szénnek vágja, az angol ipari munkást, aki a gépek mellett áll, az angol szállítómunkást, aki a hajókat berakodja, az angol kereskedelmi alkalmazottat, aki az árukat továbbítja, angol fonttal kell fizetni. Anglia pedig drágán előállított ipari cikkeit nem adhatja el ott, ahol a német olcsón kínálja az övét. Anglia iparában tehát vagy tulprodukciónak következik be, ami az árukat lenyomja, ami tehát veszteséget okoz az angol termelőnek, vagy meg kell állítani a gyárak gépeit, ami munkanélküliséget idéz elő. Akár az egyik, akár a másik történik, a brit

birodalom gazdasági krízisbe kerül, áthárul rá a német krízis. Anglia tehát elsősorban a saját érdekében cselekszik akkor, ha látszólag önzetlenül a konkurrens Németország gazdasági konszolidáltságát akarja helyreállítani.

Ez az elgondolás érthetővé teszi azt a barátságos fogadtatást, amelyben a német acélpár legnagyobb képviselője részestült Londonban és érthetővé teszi Rathenau londoni látogatását is. A francia sajtó és a francia diplomácia mégis tévedett. Németország tényleg protektort keresett Londonban, meg is találta. De nem a jóvátétel haladékát kérte, azt Anglia meg se ígérhette volna, mert Franciaország nem akar, nem is tud várni. Anglia pedig szöszereint veszi a szövetséget és semítse tesz olyat, ami sértheti francia szövetségese érdekeit és érzelmeit. És anélkül, hogy a haladékért egy lépést is tett volna, megoldotta Németországnak ezt a legnagyobb problémáját. Rathenau és a kísérőiben levő német pénzügyi szakemberek tárgyaltak az angol birodalmi bank

vezetőjével. A háború óta ez az első eset, hogy egykori ellenséges államok pénzügyi összeköttetésük felvételére komoly lépéseket tettek. A tárgyalások eredményt értek el: a londoni Rotschild-bankhoz huszonötmillió angol font kölcsönt szavazott meg a német kormánynak. Ebből Németország fizetni tudja a január tizenötödikén esedékes adósságát és van fedezete a február tizenötödiki kötelezettségére is. Anglia tehát anélkül, hogy francia szövetségese anyagi érdekeit érintette volna, megmentette Németországot a fenyegető államcsődtől. Mert a Rotschild bankházat a pénzügyi tranzakciójában nemcsak a Németország hitelképességébe vetett bizalom, hanem a brit birodalom kormányának jóindulati támogatása is vezette. A kölcsön pedig világpolitikai szempontból is nagy horderejű: helyreállította vele Anglia és Németország között a finánciális kapcsolat és egyidőre, jóidőre, elhárította Európa fölött az újabb bonyadalmak és megrázkódások lehetségesének viharfelhőit.

A külügyminiszter személyes okok miatt távozik

Titulescu marad -- Goga tárgyal a nemzeti párttal
-- A kamarában támadják Románia külpolitikáját

— Az Új Kelet tudósítójától —

Take Jonescu külügyminiszter kiválása a kormányból még mindig nyitva tartja a belpolitikának. A külügyminiszter formálisan még nem nyújtotta be lemondását, de párthívei

a távozást befejezett ténynek tekintik.

A tegnapi esti minisztertanácsban Take Jonescu már nem jelent meg, távollmaradását Titulescu mentette ki és betegségével indokolta, mely ágyhoz köti. A minisztertanács előtt az újságírók megkérdezték a pénzügyminisztert, hogy Take Jonescu rosszulléte nem a szokásos taktikai rosszulléte-e?

— Hát mit keresne akkor itt Antonescu — felelte Titulescu. És mit keresnek itt én? Hiszen mi is Take-pártiak vagyunk.

Titulescu pénzügyminiszter és Antonescu igazságügyminiszter ugyanis mint Take Jonescu hívei kerültek az Averescu kormányba és Titulescu válasza az újságíróknak azt jelenti, hogy Take Jonescu távozásával nekik is távoznunk kellene. Tudják azonban, hogy Titulescu már régebben megszüntette nexusát a demokratákkal és éppen a napokban jelentette ki, hogy a pártból is kilépett. Kijelentette a pénzügyminiszter azt is, hogy az országra oly nagy fontossággal bíró pénzügyi reformok végrehajtása csak az ő személyes vezetése alatt történhetik és ezért kötelességének tartja szolgálatát bármely kormányban folytatni. Így tehát nagyon nehéz volna megállapítani, melyik párthoz tartozik ma a pénzügyminiszter és az, hogy a minisztertanácsban részt vett, távollról sem enged következtetni Take Jonescu elhatározásaira. Antonescu igazságügyminiszter viszont a kormányban mindig másodrangú szerepet töltött be, ezért az ő jelenléte sem érinti különösebb súllyal a helyzet alakulását. Take Jonescu nem vett részt a minisztertanácsban, mert a kormányelnökkel folyó tárgyalásai még nem fejeződtek be.

A külügyminiszter konkrét követelésekkel lépett Averescu elé.

Melyeket ha nem teljesítenek, benyújtja lemondását. Take Jonescu előzetlenségére a parasztpárttal való együttműködés miatt nem is annyira tárgyi, mint inkább személyi jellegű. A

parasztpártnak tett engedményekkel még csak megbékélne a demokraták vezére, de nem tud belenyugodni abba, hogy Stere Constantinnal alijon még csak látszólagos érintkezésben is. A külügyminiszter elenszenve Stere-vel szemben nem mai keletű. Emlékeztet, hogy Stere megválasztása idején a mandátuma megsemmisítésére megindult heves parlamenti akciót éppen Take Jonescu inspirálta, aki sohasem tudja megbocsátani Stere magatartását a német megszállás alatt. Sterét ugyan már régen rehabilitálták, Take Jonescu azonban körlelhetetlen. A parlament megnyitása óta a külügyminiszter még nem jelent meg az üléseken és kijelentette, hogy mindaddig, míg fennáll az eshetőség, hogy bárhol is Stere Constantinnal találkozók, nem fog az üléseken részt venni. Hogy Take Jonescu milyen feltételekhez köti maradását, nem lehetett megtudni, de azt beszélik, hogy kívánságai nem teljesíthetők és rövidesen valóban lemond. A tegnapi minisztertanácsban ez ügyben döntés nem történt és valószínű, hogy a kormány tagjai ez ügyben külön értekezletre gyűlnek össze.

Averescut különben az egész affér kevésbé befolyásolja elhatározásában és megkezdett munkájában. Tárgyalásokat folytat a román nemzeti párttal a parlamentbe való visszatérés tárgyában. A tárgyalásokat Goga Octavian közveviti, aki Manu lelkéssel, a nemzeti párt balszárnyának egyik vezetőjével áll összeköttetésben.

Goga konkrét javaslatokat tett a nemzeti pártnak,

melyeket Manu elfogadhatónak tart és a párt végrehajtó-bizottsága elé terjeszt. A nemzeti pártban az öregebbek a megegyezés ellen vannak, a fiatalok mellette. Nehézséget az képez, milyen bázist találjanak a nemzeti párt visszatérésének indoklására, miután a párt vezérei olyan messzire mentek a jelenlegi rezsimmel szemben. Ép ezért a vezérekre való tekintettel a megegyezésben nem bíznak. Mások viszont úgy tudják, hogy a parlamenti munka újrátelvetését a párt nagyrésze elengedhetetlen szükségességnek tartja. Nincsen kizárva, hogy a párt balszárnya a vezérek ellenére is kitorszirozza a visszatérést.

Titulescu pénzügyminisztert valószínűleg megnyugtatták, hogy adótvörvényén lényeges

változtatást nem eszközölnek, mert mára határozottan cáfolják már a lemondásról terjesztett híreket. A pénzügyminiszter nem sokára megkezdi körútját Erdélyben, Bukovinában és Besarabiában, hogy ellenőrizze pénzügyi reformjainak végrehajtását. A pénzügyminiszter helyszíni tapasztalatai alapján kész módosító javaslatokkal előállani. Más forrás szerint Titulescu néhány hét múlva Londonba utazik, ahol folytatja az ország pénzügyi konszolidációja érdekében Párisban megkezdett külföldi akcióját.

A tegnapi minisztertanács

Tegnap este 9-től éjfélig tartott a minisztertanács. Take Jonescu külügyminiszter nem jelent meg a tanácskozáson. Titulescu a külügyminiszter távollétét rosszulletteivel indokolta, mely már második napja ágyhoz köti.

Titulescu pénzügyminiszter beszámolt az adó-vallomások eddigi menetéről. A fővárosban eddig az adózók 40 százaléka adta be vallomását, a többi városban a lakosság 65 százaléka, míg a falvakban az adózók 90 százaléka tett eleget a törvény rendelkezéseinek. A községekből, ahol a vagyonbecslő bizottság már járt, az összes adóvallomási ívek beérkeztek.

A minisztertanács a háború alatt a Dunába sülyesztett vontatóhajók ügyével foglalkozott, majd a katonai felszerelés kicserélésének kérdését tárgyalta. Különböző kisebb folyó ügyek elintézése után a hadikárosultak kártalanítását beszéltek meg. A minisztertanács hozzájárult ahhoz, hogy az eddig esküt nem tett erdélyi ügyvédek most esküre bocsáthatók. A közlekedésiügyi miniszter javaslatára elhatározták, hogy a Halmi-Nagyvárad vonalon kettős sínpárt építenek.

A kamarában támadják Románia külpolitikáját

A kamara délelőtti ülésén az első szónok Vladesci Mihály volt, aki támadta a külügyminiszter politikáját. Helyesnek tartja ugyan a csehszlovák és jugoszláv szerződéseket, annál kevésbé előíti ki a Lengyelországgal kötött egyezményt, amely elhanyagolja Románia érdekeit s amely egy olyan országhoz köt bennünket, amelynek még határai sincsenek végleg megállapítva. Tánadja a külügyminisztert, aki francia politikát csinál román helyett. Reális politikára van szükségünk, nem pedig a nyugatról kölcsönzött formulák utánzására.

Jeanitzescu alelnök közli, hogy a választójogi törvényjavaslat vitáját a holnap délutáni ülésen megkezdik, a mai mindkét ülést a felirati vitának szentelik.

Végül Toplicescu beszélt a választói reformról, amelyet 4 elemi iskolai képzettséghez akar kötni.

A délutáni ülésen Guciugna kéri a szövetkezeti törvény módosításáról szóló törvényjavaslat mi-

előbbi beterjesztését. Trancu Jasi munkaügyi miniszter meggyújtja, hogy a törvényjavaslatot hét-főn a Ház elé terjeszti.

Manescu, Grigorescu és Dumitrescu felszólalása után Cantacuzino tábornok javasolja, hogy a kamara tartson 8 óras permanens üléseket. A Ház az indítványt elveti.

Sturza kéri a pénzügyminisztert, terjessze a kamara elé a svájci kölcsön aktáit.

Georoceanu kérdezi a miniszterelnököt, mi történik Tautu tábornokkal, aki Paraschivescu asszonynak, a temesvári törvényszék elnöke nejeinek permisztúgyeibe be van keverve.

Ezután a kamara megszavazza a Dobrudza ujraszervezéséről szóló törvényjavaslat 81. szakaszát.

Madgearu hosszabb beszédben kifejti, hogy a parasztpárt a monarchia szükségességében hisz. Idézi Gladstonet, aki a koronát az egész nemzet szimbólumának tekinti. Rámutat arra, hogy a királyi prerogatívák a parlamentben és kormányon keresztül az alkotmányban gyökereznek és ezek a jogok nem juttathatnak barkit kormányra. Meg van győződve, hogy királyunk is az oligarchia háttérbe szorítását óhajtja. Panaszodik, hogy a csatolt területeken az egyéni szabadságjogokat labbal tiporják, a cenzura és ostromállapot alatt nyög minden.

Goga Oktavian (közbeszó): Tiltakozom a tartományok nevében, ahol sem ostromállapot, sem cenzura nincsen.

Madgearu hibáztatja, hogy a munkásság ellen erőszakkal és brutálisan jártak el.

Tánadja a kormány gazdasági és kereskedelmi politikáját, a Syndex-et és az újjáépítési politika mulasztásait. A pénzügyi politikában sehol sem látja a takarékoságot.

A szenátus

A szenátus mai ülésén Eustatziu admirális követeli a miniszterek számának, valamint a nagy kötséget felemlesztő külföldi misszióknak csökkentését. A bevitel és kivitel egyensúlyba helyezéséről szól és szükségesnek találja, hogy a CFR-nél szüntessék meg végre a militarizálást.

Misu Antonescu igazságügyminiszter törvényjavaslatot nyújt be a Besarabiában egyesüléséről szóló nemzetközi konvenció, továbbá a sevresi békeszerződés, végül a dunahajózási statutum ratifikálásáról.

Meitani helyesli a Dunahajózási törvényjavaslatot, amely az ország gazdasági fejlődését teszi lehetővé. Tánadja a külügyminisztert, aki nagyon kevés kompromisszumra hajlandó a közvéleményt a külpolitikai eseményekről és amiatt, mert hozzájárult ahhoz, hogy Románia is fizesse Habsburg Károly civilisztájának egy részét. Tánadja a regonálismust hirdető pártokat.

A vagyonadót elhibáztottnak tekinti és annak felfüggesztését óhajtja. Egyébként biztosítja a kormányt, hogy a többség háta mögött áll és támogatja. A külpolitika hírája, hogy még mindig nem kötötték meg a békét Oroszországgal.

Ilyen asszonyaink voltak valaha.

Két gyermeke volt Rutnak, Simeon és Jákob. Ezek voltak ura után való élő örökösei, mert míg élt bizony sokat kellett szenvednie a lény erőszakos természete miatt. Am a fiuk közül csak Simeonra származott át az apa vadsága, a fiatalabb Jákob sem volt alamusi, de nem volt haragvó természet, mint Simeon. Ha lóra ült, ha megállott a munkások előtt mindig lombolva, gyűlölködve beszél, olyan volt, aki nem ismert kíméletet és elnevezést, mindig morgott és dühösködött. Jákob pedig félt, lívérétől, pedig nem tudott engedékenykedni, mert az olyan ember, aki mással nem igazságtalan, nem bírja el, hogy vele igazságtalanság történjen. De Simeon mindig fölötte tudta magát, ugy is viselkedett és amit akart, azt véghez is vitte, legtöbbször persze az igazság ellenére. Hogy Rut, az anya mennyit szenvedett emiatt, azt el sem tudnám nektek mondani.

És jött a nap, amikor a két fivér összeveszett. Tizenhat esztendősek voltak. Az egyik tele szenvedéllyel és indulatokkal, az egész világot elnyelte volna, a másik egy tiszta ember. Ez Ábel, amaz Káin. Két fivér...

Említettem, a két testvér összekülönbözött. Ki tudja? Lehet, hogy csak föllobbant összetűzés volt és könnyen visszacsinálhatták volna békésen az esetet. Bizonyára ugy kellett történnie, hogy Simeon szabadda erősse haragját és a gyűlölködő fivér szidalmazni kezdte a másikat, aztán fölemelte őket és irgalmatlanul verni kezdte. De Jákob igaza érzelmében nem hagyta magát, mire Simeon

Tánadja a liberálisokat, hogy Bratianu d. a. potának mondja, aki mindenkit igája alá akar hajtani, hogy pénzügyi trösztjeivel kifossza a népet. Milyen programjuk is van a liberálisoknak? Nézzük csak!

Raduceanu parasztpárti: A liberálisok programja egy részvénykibocsátási felhívás! (Taps). Végül Hera törvényjavaslatot nyújt be a paramenti iniciatívából, amely eltöltja a kormányt, hogy rendeletörvényekkel kormányozzon. (Taps).

Megszűnt a cseh bányász-sztrájk

Prága, dec. 10. A parlament tegnapi ülésén délelőtt Tucny közgazdasági miniszter megállapította, hogy a keddi nap még nem hozott eredményt. Délután két órakor Ostrauból megérkezett a bányatulajdonosok határidőhöz kötött válasza, mely megállapítja, hogy a kormány részéről eddig még soha nem érzett erővel gyakorolt határozott politikai nyomás alatt, amely ellen a bányatulajdonosok érélyesen tiltakoznak, de cára, hogy tudatában vannak jogaik megcsorbitásának és hogy nem tesznek szolgálatot sem a szénfogyasztóknak, sem az állam javának, elfogadják a munkásságra a kormány által támogatott javaslatát. Eszerint a november hóban elért 6-7 mázsányi munkateljesítmény-többletre átlag 58 koronát fizetnek. Az új kollektív szerződést legkésőbb 1922. február 1-én érvénybe kell léptetni s a bányatulajdonosok feltétele az, hogy az új kollektív szerződés alapját legalább 20 százalékkal magasabb munkateljesítmény képezze, mint amennyi a teljesítmény 1921. januártól november 5-ig volt. E válasszal kapcsolatban Tucny miniszter kijelentette, hogy a bányamunkásokra a kormány nagyobb nyomást volt kénytelen gyakorolni, mint a munkaadókra s meg van győződve, hogy mivel a bányászok képviselői a választ elfogadják, az osztrai sztrájkot befejezottnak lehet tekinteni. Szerdán különben, a sztrájk második napján az osztrai karwini telepeken a legnagyobb nyugalom volt. A munkásság ellátta a legszükségesebb munkákat. Prágában még kedden elfogadta a bányász-szövetségi konferencia a megegyezést, amely szerdán az osztrai-karwini bányatölpi üzemi tanácsa elé kerül. A jóváhagyás itt is valószínű s így a munka csütörtökön, vagy legkésőbb pénteken újból megindul.

Eletünkgyermekünkben teljesül Magunknak adunk, ha a Tarbutnak adunk

még jobban nekidühösödött és éles kést rántott ki a kebeléből és beleszurt vele a testvér szívébe.

Jákob félelmetesen felhőrgött és földre zuhant. Anyjuk, Ruth pedig a hátsó szobából előkerült és fia kiszökkenő szíve-vere melegen párolgott.

A gyilkos pedig a nyitott ajtón elszökött. Hallgatagon, összeszorított ajkakkal a két fia anyja tiszta edényt hozott és a megkiszökö vért fölfolgta vele, míg meg nem telt az edény.

Csak azután hívott embereket a szomszédból, akik Jákobot fölemelték a földről, levették róla véres ruháit, lemosták testét és fehér lepedőbe takarták, mert halott volt.

Sirt és jajveszékelt mindenki Jákob után, mindenki saját gyermekeként szerette, mert sok volt benne anyja drága tulajdonságaiból, senkit nem bántott és mindenkihez jó volt.

De anyja nem sirt és nem jajveszékelt, a vér pedig az edényben állandón forrott.

Csendesen, könyvek nélkül ment a korporsó után az anya. Az egész falu ott volt a temetésen; a halott Jákobot pedig egy hegy tövében temették el.

Ruth pedig kőből tornyot épített e helyen és a torony födele alatt kis szobát rendeztetett be, ide helyezte fia véré, amely mindig forrott.

Néhány szolga vállalkozott rá, hogy a világnak indult Simeont fölmutassa, de Ruth nem engedte. Napról-napra, a munka elvégzése után, eltűnt hazulról, kiment a fia sírja mellé álló toronyhoz és fölment a torony kis szobájába.

A Rothschild-Rathenau londoni

— Az Uj

London, dec. 10. Teli miniszter látogatás jövátétel minifracia kormány lansággal figyelte attól tartott, hogy ígéretet tesz a néösszeg fizetésének szűkségének Briadonba küldje Loumeget, ha Anglia es tenni. Erre azonban mert, mint ahogy államtitkár egyik Anglia nem a fizetési Rathenauval, hanem csönről, amely Néjoidőre megoldandó.

A Rothschild-millió szavazott

Ebből Németország 15-én esedékes a többi tíz-nnyolc a fizetésére. Németország szűksége moratórt az a „Daily Crovolna. Loucheur tárgyalóvá vált. Lloyd George kütegyezményről foly látogatásának tanácskozáskor jövátétel kérdése szeretne tárgyalni tettel azonban egy országot. Kérelm végleges rendezés

A washingtoni elkészült

A leszerelés kérderi leszerelés a Csendes Óceánra aláírták. Az aláírt Anglia, Franciaország és a Csendes óceánra vonatkozó

Itt az edény ablakon, messzir keresett volna. Lnyáron és télen dik is elmúlt és pedig nem lehet emberek el is fel de Ruth nem fe hagyott ki, mindiban, mint amil reggelente elmon

Tíz év múlt naponta a torony mint akkor, hogy meg három év mint sőtöt tük Bánatáról senki ki szívet, ehhez

A tizenegy napon, az ég k tiszta. Ruth fölmszerint kinézett és békességg.

Hirtelen me lett a szobában súlyosan próbára kezeit fölemelte

— Áldással tettél. Most már nines az élők kö Ugy is volt órában, hogy a agyonverték az

A Rothschild-bank buszon millió font kölcsönt ad Németországnak

Rathenau londoni utjának sikere — Harding nagy eredményeket vár Washingtonból

— Az Új Kelet tudósítójától —

London, dec. 10. Rathenau német jóvátételei miniszter látogatása után Loucheur, a francia jóvátétel minisztere kereste fel Londont. A francia kormány ugyanis a legnagyobb nyugtalansággal figyelte a londoni tárgyalásokat, mert attól tartott, hogy az angol kormány köztudott ígéretet tesz a német kormánynak a jóvátételei összegének elhalasztására. Ezért tartotta szükségesnek Briand, hogy még idejében Londonba küldje Loucheurt, aki ott akadályozza meg, ha Anglia esetleg engedményeket akarna tenni. Erre azonban már nem volt szükség, mert, mint ahogy azt Horne angol kincstartóügyi államtitkár egyik beszédében is bejelentette, Anglia nem a fizetések elhalasztásáról tárgyalt Rathenauval, hanem egy nagyobb angol kölcsönről, amely Németország financiai krízisét joidőre megoldaná.

A Rothschild-bankház huszonötmillió angol font kölcsönt szavazott meg a német birodalomnak.

Ebből Németország hat és félmilliót a január 15-én esedékes összeg fedezésére fordíthat, a többi tíz-nyolc és félmilliót pedig a februári fizetésre. Németországnak tehát nincs többé szüksége moratóriumra, amelyet, mint ahogy azt a „Daily Chronicle” jelent, meg se kapott volna. Loucheur látogatásának ez a része így társzólóvá vált. Loucheur lord Horneval és Lloyd George külügyminiszterrel a wiesbadeni egyezményről folytatott eszmecsere: ez volt látogatásának másik célja. Lloyd George a tanácskozások folyamán kijelentette, hogy a jóvátétel kérdéséről közvetlenül Brianddal is szeretne tárgyalni, az ir. kérdésre való tekintettel azonban egyelőre nem hagyhatja el az országot. Kéri fogja Briandot, hogy a kérdés végleges rendezésére jöjjen Londonba.

A washingtoni konferencia elkészült első programjával.

A leszerelés kérdésének egyik részletét, a tengeri leszerelés ügyét részben elintézték: a Csendes Óceánra vonatkozó egyezményt aláírták. Az aláíró nagyhatalmak: Amerika, Anglia, Franciaország és Japán. Ez az egyezmény a Csendes Óceán hajózására és egyes szigetekre vonatkozik. A tengeri haderők le-

It az edényt nézte, azután kitekintett az ablakon, messzire a falu fölött. Mintha valakit keresett volna. Így cselekedett napról-napra, nyáron és télen és elmúlt egy év és a második is elmúlt és a harmadik is. Simeonról pedig nem lehetett hallani. Lassan-lassan az emberek el is felejtették őt és a gyilkosságot, de Ruth nem felejtett és egyetlen napot nem hagyott ki, mindig megjelent pontosan a toronyban, mint amilyen pontosan vallásos zsidó reggelente elmondja a „amá” imát.

Tíz év múlt el Jákob halála óta és Ruth naponta a toronyba ment és a vér forr, forr, mint akkor, hogy testvér gyilkója kiöntötte. És még három év múlt el és az asszony némán, mint sötét titkot, viselta szívében fájdalmát. Bánatáról senki nem tudott, istennek sem öntötte ki szívet, ehhez is büszke volt.

A tizennegyedik évben pedig, egy nyári napon, az ég kék volt, a levegő friss volt és tiszta. Ruth fölment a toronyba; régi szokása szerint kinézett az ablakon, mindenfelé csönd és békeség.

Hirtelen megszűnt forni a vér és csönd lett a szobában, nagy csönd. És amikor a mulyosan próbára tett asszony meglátta ezt, kezzeit fölemelte az ég felé és imádkozott:

— Áldassál világ Birája, amiért igazságot tettél. Most már tudom, hogy fiam, a gyilkos nincs az élők között.

Ugy is volt. Ugyanazon a napon, egyazon órában, hogy a vér lecsillapodott, Simeon ágyonverték az erdőben.

szerezésének kérdése még mindig nem intéződött el, a szárazföldi leszerelések ügye pedig Briand távozásával véglegesen lekerült a napirendről. Harding elnök, aki a konferenciát összehívta, még mindig bizik a konferencia nagy sikerében. A vöröskereszt misszió egy nagy ünnepe az elnök is résztvett és beszédet mondott.

Ebben a beszédében olyan jóslás van, amely ha valóra válik a világ népeit megmenti az új háborúk nyugtalanító gondolatától. Az elnök ugyanis azt mondta, hogy a vöröskeresztnek többé nem kell háborús szolgálatot teljesíteni, mert a leszerelési konferenciának nevéért nagy sikere lesz.

Weizmann nyilatkozata teljes összhangban van az angol kormány álláspontjával

— Az Új Kelet tudósítójától —

Tegnap számunkban közöltük azt a nyilatkozatot, amelyet Weizmann Chajim az angol cionisták előtt Londonban az aktuális cionista kérdésekről tett. Mint most Londonból jelentik, Weizmann nyilatkozata, az angol gyarmatügyi miniszter kijelentése szeriat, teljes összhangban van az angol kormány álláspontjával. Egy nappal a híres londoni beszámoló előtt Weizmann, dr. Chajes főrabbi a világszervezet nagypolitikai bizottságának elnöke kíséretében látogatást tett a gyarmatügyi minisztériumban, ahol a palesztinai bevándorlás ügyében folytatott fontos tárgyalásokat. Minden remény meg van arra, hogy a bevándorlás ezután ugyanabban a mértékben és ugyanazok között a feltételek között törőnjék, mint az 1921-iki májusi zavargások előtt.

Londonban egyébként a zsidó politikusok élénk összeköttetésben vannak a kormánnyal és minden igyekeztük arra irányul, hogy az arab támadások által keletkezett félreértéseket eloszlassák. Mint a „Daily Telegraph” egyik diplomáciai körökben nagyon járatos tudósítója jelenti, a cionista világszervezet képviselői legközelebb megjelennek Churchill előtt és meg fogják cáfolni előtte azokat a híreket, amelyek a palesztinai cionista szervezkedés ellen az utóbbi időben hallatszottak. A „Daily Telegraph” meg van győződve arról, hogy a cionista képviselőknek nem lesz nehéz munkájuk. Anglia teljes megfontoltággal intézkedett a Palesztina-kérdésben,

a Balfour-deklaráció a maga egészében érvényben van és soha nem kerülhet sor arra, hogy azt visszavonják.

A jelenleg Londonban tartózkodó arab delegációnak erre való törekvése teljesen kilitástalan. Mindössze annyit lehet koncedálni, hogy a palesztinai program végrehajtásában vannak defektusok, ezeken azonban egész egyszerű módokkal lehet segíteni, elsősorban egy arab-zsidó angol konferenciával, amelyen a Palesztina-kérdés minden technikai részletét alapos és kiegészítő tárgyalás alá vennék.

Ha a cionista állaniferiak újra tiszta helyzetet teremtenek Londonban, — és erre minden kilátás megvan — a belső palesztinai munka sokkal zavartalanabbul és eredményesebben fog folyni. Ezek az előfeltételek valószínűleg rövid időn belül meglesznek, amit az is bizonyít, hogy Weizmann Chajim néhány nap múlva már hajóraszáll, hogy Washingtonba utazzék és ott Szokolowhoz csatlakozza, a palesztinai mandátum ratifikálását siettesse. A ratifikálás nem fog nehézségeket okozni, mert Weizmann már magávalviszi az angol kormány bizalmi jegyzékét és a Palesztina-mandátum határozott fenntartására vonatkozó kijelentését.

A Londonban tartózkodó dr. Chajes főrabbi tiszteletére a cionista világszervezet bankettet rendezett, amelyen Weizmann kijelentette, hogy a főrabbi legközelebb mint a cionista delegáció vezetője Palesztinába utazik, ahol közölni fogja Sir Herbert Samuellaal a

cionista világszervezet állásfoglalását a palesztinai helyzettel szemben.

Oroszország kiengedi a zsidókat Palesztinába

A ganai népszövetség legutóbbi ülésén az Oroszországból kivándorlók elhelyezésévi foglalkozott. Az ülésen jelen volt Luc Wolf, az Ica és Mr. Abersson a zsidó világszervező bizottság részéről. Dr. Nansen, az ülés elnöke bejelentette, hogy, hála az áldozatkészségnek, lehetséges lesz az Oroszországból kivándorló zsidókat Konstantinápolyban elhelyezni. A zsidó segélyegyletek ezenkívül ezer emigránst helyeznek el Csehszlovákiában. Az Oroszországból való kivándorlással kapcsolatban a J. C. B. jelenti, hogy a szovjetkormány nem gördit akadályokat az oroszországi zsidóknak Palesztinába való kivándorlása elé és az ehhez való utazási okmányokat rendelkezésükre bocsátja.

Rotshild lord a Keren Hajjessódról

A Keren Hajjessód-akció Amerikában nagy lépésekkel halad előre. A munka eredményességét növeli, hogy az akció vezetőinek háta mögött hatalmas lelkesítő tábor áll, amely minden energiájával segíti őket. Legutóbb a londoni Rotshild lord intézett üdözlő táviratot az amerikai Keren Hajjessód vezetőjéhez, Untermyerhez és ebben a következőket írta: „A világ minden tájára szétszórta zsidóknak nemzeti otthonra van szükségük. Egyesítsetek az összes nemzeti erőket javatokra és az emberiség javára. Ifjúságunk legjobbjai feláldozzák magukat Erec Jisraeleért. Az építő munka eredménye az anyagi eszközöktől függ és én remelem, hogy az amerikai zsidóság a Keren Hajjessód-akció vezetőinek szavára a megfelelő választ fogja adni.

Szocialisták a zsidó nemzeti kisebbségért

A varsói nemzetgyűlés legutóbbi ülésén Grünbaum képviselő javaslatot terjesztett be a kisebbségi minisztérium felállítására vonatkozólag. Indokolásában annak a reményének adott kifejezést, hogy csak egy ilyen minisztérium állíthatja helyre a jóviszonyt az állam uralkodó népe és a nemzetiségek között. Hivatkozik a versaillesi békeszerződés, kisebbségi klauzára, amelyek egyenesen felszólítják a kormányokat nemzetiségi minisztériumok kirendezésére. Grünbaum indítványát a szocialisták melegen támogaták, a szavazásnál azonban a többségi reakciók elvetették.

Goldzieher Ignác tudományos címei.

A napokban elhunyt világhírű orientalista rendkívül sok tudományos és irodalmi egyesületnek volt tiszteletbeli és dísztagja. A budapesti tud. egyet. Goldzieher elhalálózása alkalmával gyászjelentést adott ki, amelyben felsorolja összes címeit. Eszerint Goldzieher Ignác magyar királyi udvari tanácsos és bölcsészeti doktor, sémi filológia nyilvános tanára, a Magyar Tudományos Akadémia rendes és igazgatótanácsának tagja, első osztályának elnöke, nyelv-tudományi és klasszika-filológiai bizottságának tagja, a cambridgei egyetem tiszteletbeli doktor litterarum, a aberdeeni egyetem tiszteletbeli doktor juris, a kopenhágai tudományos akadémia, a szeptérvári császári tudományos akadémia, a berlini Königl. Preussische Akademie der Wissenschaften, a göttingeni Königl. Gesellschaft der Wissenschaften, a British Academy, az amsterdami királyi tudományos akadémia, a madridi Real Academia de la Historia, a bajor királyi tudományos akadémia levelező tagja, a holland-indiai Kor. Instituut voor Daal-Laand en Voikenkunde, a Yevish Historical Society of England és a párisi Société Asiatique külföldi, a budapesti filológiai társaság, a Deutsche Morgenländische Gesellschaft, a Royal Asiatic Society, a kalkuttai Asiatic Society, az Institut Egyptien, az American Oriental Society, a helsingforski finn-ugor társaság, a stockholmi vallástörténeti társaság tiszteletbeli tagja, a nyolcadik nemzetközi orientalista kongresszus (1889) nagy aranyérmének tulajdonosa, a konstantinápolyi magyar tudományos intézet igazgatótanácsának, a magyar keleti kultúrközpont elnöki tanácsának, a Magyar Néprajzi Társaság, a Felső Oktatási Egyesület és a lipcsei Deutscher Verein zur Forschung Palesztinas választmányi tagja, a Congres International de Historie des Religions és a nemzetközi orientalista kongresszus allandó központi bizottságának tagja és többiben osztály-elnöke volt.

Friedrich és Rubinek viaskodása a magyar nemzetgyűlésen

Viták és lovagias ügyek — Értekezlet a kisczardapártban

— Az Uj Kelet tudósítójától —
 Budapest, dec. 10. A nemzetgyűlés mai ülésén Rubinek István előadói jelentése után Friedrich Ivan szóval fel. Válaszolt Rubinek tegnapi kijelentésére, amelyben azt mondotta, hogy Friedrich honosította meg a terrort Magyarországon. Friedrich kérte, hogy Rubinek terjeszse a Ház elé bizonyítékait. Rubinek nyomban válaszolt és több konkrét esetet említett. Utána Bethlen István miniszterelnök szólalt fel:

— Tudom, — mondotta, — hogy az ellenzéki oldalról sok sértő kifejezés hangzik el a kormányzó és a miniszterelnök ellen.

Ugyon az ellenzék nevében beszélt és megcáfolta a miniszterelnök vádjait. Azután az elnök szünetet rendelt. A szünet alatt Dróczy a képviselők csoportjában állott és nagyvívó Szabó felé kiáltotta, hogy nem bízik a jelenlegi kormány összetételében, mert az felerészben legitimista, felerészben pedig királyválasztó. Ekkor érkezett a csoporthoz Bethlen István miniszterelnök, aki Dróczy felé kiáltotta:

— Nem igaz! Ne igazgasson!

Dróczy válaszolni akart, de Bethlen nem várta be válaszát. A tegnapi ülés közben egy lovagias ügyet is teremtett. Szilágyi Lajos képviselő sértő kifejezéseket használt Bethlen miniszterelnök ellen. Bethlen Szilágyit Gömbös és Raday újan provokáltatta.

Revolveres hajszája a betörők után

Aki a Koronka-laboratórium műszereit árulta — Megszökött a kabátolvaj

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Egyszerre két veszedelmemes betörőt fogtak el a kolozsvári rendőrség detektívjei a tegnapi nap folyamán. Boesán Sándor csoportvezető-helyettesnek felhívta a figyelmét, hogy egy gyanús külsejű egyén drága orvosi műszereket árul potományon. Petrisor és Puskás detektíveknek sikerült az illetőt Truca János Kövespád-utcai fuvaros személyében elfogni. Egy bűröndöt találtak nála orvosi műszerekkel, melyekről megállapították, hogy a Koronka-féle betörésből származnak. A tolvaj tagadta, hogy részt vett volna a betörésben és ezért házkutatást rendeztek nála, mely meglepő eredménnyel járt. A padláson széna alatt tízezer lei értékű fehérműt és szöveteket találtak, melyeket a „Diverzum“-bazarból loptak el két héttel ezelőtt, de van a megtalált holmi között olyan is, mely más betörésekből származik. Truca a holmik eredetéről minden kihallgatásakor más-más vallomást tett és tagadta, hogy ő követte volna el a betöréseket, de a rengeteg bizonyíték sulya alatt végre is megtört és mindent bevallott.

Sokkal jelentékenyebb eset a másik, mely napokig vette igénybe a detektívek szakadatlan munkáját. Tudomására jutott ugyanis a rendőrségnek, hogy egy katonaszökevény garázdálkodik a városban. A bünyői osztály főnöke Pollák Jenő detektívet bízta meg a rakmerő betörő kinyomozásával. Többnapos kutatás után a Klastrom-utcában felfedezett egy embert, akire a személyleírás teljesen ráillett és vadonatúj ruhát vitt a karján. Mikor a detektív igazolásra szólította fel, Popa Lászlónak mondotta magát és azt mondta, hogy a ruhát egy barátjának viszi, aki tisztizolga s a Bartha Miklós-utca 5. sz. alatt lakik. Egy alkalmas pillanatban futának eredt, de Polláknak sikerült a menekülőt igazolmas hajszáján, miközben több lövést adott le, elfogni. Beszállította a központi kapitányságra s vallatóra fogta. Popa makacsul tagadott, mire Pollák cselhez folyamodott. Rászólt a tolvajra, hogy már több ízben látta ruhát árulni. A tolvaj belesett a csapdába s elmondotta, hogy a bundát — melyről Polláknak fogalma sem volt, — nem ő, hanem barátja lopta. Ezen a nyomon haladva Pollák elindult, hogy a tisztizolgát előkerítse, de nem

A nemzetgyűlés mai ülése után minisztertanács volt. A minisztertanács befejezése után Bethlen miniszterelnök megjelent a kisczardapártban. A miniszterelnök kíséretében volt Mayer és Tomcsányi miniszter. A kisczardapártban rögtönzött értekezletet tartottak, amelyen megvitatták a politikai helyzetet. Berki Gyula képviselő szövegét, hogy a vidékről érkezett jelentések szerint titkos politikai társaság alakult, amelynek az a célja, hogy a választásokon megsemmisítse a kisczardapártot. A társaság élén állítólag Gömbös Gyula áll. Azután az ellenzék akciójáról szólt, mely sokkal komolyabb, mint ahogyan sokan hiszik.

Bethlen miniszterelnök válaszolt a felszólalásra. Megnyugtatta a pártot, hogy a titkos politikai társaság akcióját a kormány nem támogatja. Kijelentette, hogy a kisczardapárt akar támaszkodni. Az ellenzéki akcióról azt mondta, nem találta készületlenül a mai helyzetet, mert az ellenzék személyi összetételében nagyon hasonlít az 1918-as október eseményeinek személyeihez. Megnyugtatta azonban a pártot, most nem lesz forradalom. Az értekezlet ezután határozatilag kimondja, hogy a párt a mentelmi ügyekben egységesen áll a kormány mögött. Az értekezleten Nagyatádi nem vett részt.

találta otthon, hanem felfedezte, hogy a padláshoz vezető lépcsők egyikébe két név van belevésve: Petrisor és Boka, amiből azt következtette, hogy Popa hamis nevet mondott be. Elrejtőzött és megvárta, míg Boka, a tisztizolga hazaérkezett. Vallatóra fogta, mire a katonája kijelentette, hogy a bundát Petrisor lopja s Kacsó József szabónak, aki a Fellegvári-utca s a Rokóczy-utca sarkán lakik, adta el negyszáz leierért, de már ez is tuladott rajta s a bunda egy Kiss nevű Szechenyi-terti dohánytűzdedéshez került.

Pollák a tisztizolgát is beszállította a rendőrségre s szembeállította Petrisorral, aki bevallotta, hogy több betöréses lopást követett el. A téparancsnokság egy őrző-örmezt boesátt a rendőrség rendelkezésére, melynek részéről Pollákon kívül Fodor Ferenc detektív is részt vett az orgazdák felkutatásában. A talált holmi egy részét a katonai raktárból lopták el és több mint ötvenezer lei értékét is magukkal vitték s mialatt a detektívek a Sütő-utca 10. szám alatt lakó Földes József-nél kutattak, Petrisornak sikerült megszöknie s a legszorgosabb üldözés ellenére sem tudták kézrekeríteni.

Az örmények a franciák támogatását kéri

Páris, december 9. (R. T. I.) Briand ma fogadta Harowiant, az örmény parlament elnökét és Gabriel Efendi Navandughiant, akik kérték a francia kormány támogatását a ciliciai örmények részére.

Összeesküvés Venizelosz ellen

London, december 9. (R. T. I.) A rendőrség egy Venizelosz-ellenes összeesküvést felfedezett fel. A tartóztatott összeesküvők kijelentették, külön küldetéssel érkeztek Athénből, hogy Venizeloszt tegyék el láb alól, mert őt veszélyesnek kell tekinteni a jelenlegi rezsimre.

Január 15-re összehívják a népligát

Genf, december 10. (R. T. I.) A népligát január 15-re összehívják.

Enver pasa elfoglalta Bakut

Róma, december 10. (R. T. I.) Ideérkező jelentések szerint Enver pasának sikerült hatalmába keríteni Baku városát.

A polgármesterek második kongresszusának programja

Beszélgetés Kolozsvár polgármesterével a városok autonómiájáról

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Tegnap délben érkezett vissza dr. Pop Julián polgármester Bukarestből, ahova a kisebbségi minisztérium hívására utazott le. Ezzel az utjával kapcsolatban sok kombináció került forgalomba, többek között az a hír tartotta magát, hogy a polgármestert és több városi tanácsost át fogják helyezni. Fővárosi utjáról az Uj Kelet munkatársának a következőket mondotta a polgármester:

— Az ügyesbajos dolgoktól eltekintve, azért hívtak Bukarestbe, hogy részt vegyék a romániai polgármesterek kongresszusa programjának összeállításán. A meghívást a kisebbségi államtitkárságtól kaptam, mert a csatolt területek közigazgatását ez a szerv, mint a belügyminisztérium egyik osztálya, intézi. A kongresszus január második felében lesz s az egész ország polgármesterei fognak azon résztvenni. Programjának főbb pontjai a városok autonómiája, finaciális helyzete, a városok fejlesztése s közegészségügyi viszonyainak javítása. Mindezekről előzetes megbeszéléseket folytattunk. Az autonómiát illetőleg két felfogás uralkodik, az egyik a teljes autonómia visszaállítását kívánja, a másik csak a gazdasági autonómiát hajlandó tartani. A vagyonkezelési autonómiát mindenestre meghagyják a városoknak.

— Abban az esetben, ha a közigazgatási autonómiáját nem adják vissza a városoknak, akkor a hivatalok mostani berendezkedése lényeges változást fog szenvedni. A városi tanács, mai értelemben véve, megszűnik s a közigazgatási bizottsághoz hasonló hatáskörrel felruházott ellenőrző testület fogja az államcsillag tisztviselőkkel együtt a város ügyeit intézni.

— A program legfontosabb pontja a városok vagyoni helyzete, melyről alaposan informáltak a belügyminisztert. A kongresszuson végleg tisztázni fogják azt a kérdést, milyen pótdadókát és illetékeket szedhet a város, még mielőtt megszavazná az új közigazgatási törvényt. Mi azt kívánjuk, hogy a város pénzügyeit ne egységesítsék az államéval, mert csak az illető város tudja, hogy mire van szüksége s ha az állam finanszírozná a városi közigazgatást, ez csak megakadályozná a fejlődést és megfelelő pénzforrások hiánya illuzóriussá tenné a gazdasági autonómiát. Ebben a kérdésben a belügyminiszter is a mi álláspontunkra helyezkedett.

— Uj szabályrendeletet fogunk készíteni a kongresszuson a városok fejlesztéséről. Ez a szabályrendeletet a minisztertanács és a király által is jóváhagyatjuk, hogy ezáltal lehetővé tegyünk minden kibuvót az építkezésekre kötelezhető magánosok és vállalatok részéről. A szabályrendeletet kiterjesztjük a regátra is, ahol eddig ilyen nem létezett. A közegészségügyi viszonyok javítása is főleg az ókirályságbeli városokban sürgős, ahol most is több járvány pusztít.

Munkatársunk megemlítette, hogy a polgármester távollétében olyan hírek keltek szárnyra, melyek szerint a város vezetőségében személyi változások várhatók. A polgármester mosolyogva válaszolt.

— Most értesültem róla, hogy engem bukaresti polgármesterré nevezett ki a fáma. Mondanom sem kell, hogy ezek az ellenőrzhetetlen hírek minden alapot nélkülöznek és személyi változásokról szó sincs. Hallom, azt is terjesztették, hogy a Monitorul Oficialban megjelent kitüntetésemért fájdalomdíjjal kaptam a lemondásomért. A tényállás az, hogy a kitüntetésről szóló okmányokat még a nyáron kaptam meg s a hivatalos lap — nem tudom miért, de kesve — ezt csak most közli. Egyébként nagyon komolytalan dolognak tartom az ilyen hírek kolportálását, melyeknek a legesélyesebb alapja sincs.

AZ UJ KELET SZERKESZTŐSÉG KÖZELÉVÉNYE Zs. N. Sz.

Es a ro

Köszönőszó kezdődjék újra amikor megtermészes virágainak megtermékenyítő ideig mintha kifeküvanközés "herfej" rovatunkigér megterméke — gondolom, a volt régebben: bolen levélváltás a külön-külön és napi történések meleg hangja a nyilatkozásból, a ugar virágos há

Erdély zs mult három napjait Kolozsvár Nilus áldott is. A zsidó életnek zsidóhoz nem szelkápázással tá képen. Ugy me nyilvánulása. n papi szövegek és szavazók, isen data indult me bereknek Kolozs élettől luktól és szó és tett iten minden a kon állók, magukat tatók, csak épen tarták ki, terit mint egy virág Ivria héber sz Kolozsváron? nem a héber s ber művészet, s előadásokhoz s még ez a műk keddellegesség, legegység, mert csapott ki belő rág elaradó ill

Es a „S lit sa. Hát ez a zsidó életből sokkal több en héber motívum nekbe festett. dóság. És ez szép, imponán és művészi ért

Szabad-remni nem tu ked és akárki gyott volna él mikor ezotiku és belőtem. D termékenyülés ez a rovat új szelgetés, érin Uj Kelet mi szines, meleg kozas, mint mezők virága hálát a meje

— El utánja. A műsora tech klub ennek Avram Jancu Be.épő dij n A Ba jelöltjei.

második programja

ár polgármester-
autonómiájáról

... vissza dr. Pop
estből, ahova a
ására utazott le.
n sós kombináció
zött az a hír tar-
estert és több vá-
helyezni. Fővárosi
ának a követke-
ter:

lgoktól eltekintve,
y részt vegyek a
ongresszus program-
A meghívást a
kaptam, mert a
sát ez a szerv,
egyk osztálya, in-
masodik felében
ármesterei fognak
ak főbb pontjai a
ciális helyzete, a
észségügyi viszo-
ól előzetes meg-
autonómiát ille-
az egyik a teljes
kivánja, a másit
hajlandó ten-
tonómiát minden-
oknak.

ha a közigazgatási
za a városoknak,
berendezkedése lé-
lni. A városi tanács,
ünik s a közigaz-
hatáskörrel felruhá-
a államcsinított
s ügyeit intézni.
ntosabb pontja a
helyről alaposan in-
t. A kongresszuson
a kérdést, milyen
dhet a város, még
közigazgatási tör-
y a város pénz-
államával, mert
hogy mire van szük-
rozná a városi köz-
lályozná a fejlődést
hiánya illuzóriussá
át. Ebben a kér-
s a mi állaspon-

et fogunk készíteni
fejlesztéséről. Ezt
nizistertanács és a
tjuk, hogy ez által
n kibúvót az épít-
ánosok és vállalatok
etet kiterjesztjük a
n nem létezett. A
javítása is főleg az
ürgős, ahol most is

ítette, hogy a pol-
yan hírek keltek
város vezetőségé-
árhatók. A polgár-
lt.
róla, hogy engem
nevezett ki a fámá-
y ezek az ellenőriz-
ot nélkülöznek és
sincs. Hallom, azt
Monitorul Oficialban
ajdalomdíjúl kaptam
lás az, hogy a ki-
kat még a nyáron
lap — nem tudom
k most közli. Egyéb-
dolognak tartom az
elyeknek a legcseké-

HÍRBE

AZ UJ KELET tartalmajai:

Szerkesztőség	977
Kiadóhivatal	844
Zs. N. Sz.	558

Es a rovat és az olvasó

Köszönőszavak színes, meleg hangján kezdődjék újra ez az írás és ez a rovat, mint amikor megtermékenyült ugar a mezők ezer színes virágainak pompájával illatozik hálát a megtermékenyítő felé. Mert régóta és hosszú ideig mintha kifogyott volna életerő és termő kikívánczolás valamikor exotikusan különös "hírfej" rovatunkból. De most ideje érkezett igéző megtermékenyülésnek és új maghozásnak. — gondolom, a hírfeje rovat újra az lesz, ami volt régebben: beszélgetés, érintkezés és közvetlen levélváltás az Uj Kelet minden olvasójával, külön-külön és hangszólagos regisztrálása apró napi történéseknek. De köszönőszavak színes, meleg hangja áradjon ki az első ugar-megnyitaközösből, az új maghozásra termékenyült ugar virágos hálája a megtermékenyítő felé.

Erdély zsidósága ez, mely tegnapelőtt múlt három napon úgy árasztotta kiválasztott-jait Kolozsvár felé, mint tavaszi áradáskor a Nilus áldott iszapját, szélesen és partokon túl. A zsidó életnek ilyen sokoldalú megnyitaközösdőhöz nem szokott szem és lélek csudálható elkáprázással tapadt meg a hihetetlennek látszó képen. Ugy megszoktuk már: zsidó élet megnyilvánulása, mi is lehet az más: templom és papi szék és hitközségi közgyűlés és álmos szavazók, isen és tiszaketten. És milyen áradata indult meg az eleven zsidó életet élő embereknek Kolozsvár felé a konferenciára mi yen áttel lüktető és megtermékenyítő volt minden szó és tett ilyen négy napon át. És nem is minden a konferencia tanácstermében. Kivül-állók, magukat megmutatók és nem is megmutatók, csak épen életüket el nem titkolók, hogyan tárták ki, terítették elénk az élő zsidó életet, mint egy virágos szőnyeget a félve lépő elé. Az Iurra héber színelőadása. Hát ilyen is lehet? Kolozsváron? Hogy a zsidó életből kinőjön — nem a héber szó, — sokkal több ennél: a héber művészet, a héber színpad. Óh, igen, nagy előadásokhoz szokott szemnek kezdetleges volt még ez a műkedvelőelőadás. De áldott ez a kezdetlegesség, műkedvelő héber hisztrió kezdetlegessége, mert a megtermékenyítő erő telje úgy csapott ki belőle, mint hajnali kehelynyitó vírág előadó illata.

Es a "Bönöt Haalija" kézimunka kiállítás. Hát ez is lehetséges Kolozsváron? Hogy a zsidó életből kinőjön, — nem a munka — sokkal több ennél: a héber képzőművészet, a héber motívumok, az anyaga faragott, a színeibe festett, a súlyos öltésekbe testesült zsidó dóság. És ez már nem is volt kezdetleges. Nagy, szép, imponáns volt ez a héber munkakiállítás és művészi értékű — és zsidó és héber.

Sebad-e ilyen, magérés áldott idején teremni nem tudó ugarak maradvány, nekem, nekem és akárciknek? Mert régóta, mintha kifogyott volna életerő és termő kikívánczolás valamikor exotikusan különös "hírfeje rovatunkból" és belőlem. De most ideje érkezett igéző megtermékenyülésnek és új maghozásnak. És ha ez a rovat újra az lesz, ami volt régebben: beszélgetés, érintkezés és közvetlen levélváltás az Uj Kelet minden olvasójával: köszönőszavak színes, meleg hangja legyen az első megnyitaközös, mint amikor megtermékenyült ugar a mezők virágainak színes pompájával illatozik hálát a megtermékenyítő felé.

tacuzino volt progresszista miniszter mellett a Banca Nationala kormányzójelöltjévé Lahovary római követet is emlegetik.

Perez és Schalom Asch olaszul. Rómából jelentik: Mostanában jelent meg Latés és dr. Beilinsohn fordításában Perez és Schalom Asch műveiből egy szemelvényes kötet olasz nyelven. A kritika a könyvet nagyon szívesen fogadta, úgy hogy a kiadó indítva érzi magát legközelebb Achad Haam írásait, továbbá Birnbaum és Buber főle értekezéseket is két kötetben kiadni. A könyveket olasz kiadó hozta a könyvpiacon és az olvasók javarésze nemzsidókból került ki.

A Jehudith rendkívüli közgyűlése. A Jehudith elnöksége közli, hogy egyes napilapokban péntekre hirdetett rendkívüli közgyűlést ma, vasárnap délután háromkor tartja meg. A tárgysorozat egyik pontja a választmány olyirányú döntése, hogy az Erdélyi és Bánáti Ujságírók Egyesülete által december 17 én és 18 an tartandó ujságírónapok rendezésében az egyesület részvegyen-e s ha igen, mily munkakört vállal magára. Hasonló fontosságú a napirend második pontja. Tekintettel arra, hogy a Jehudithnál ideiglenes személyi változások várhatók, már most szükséges megbeszélni a chanuka-ünnepség részleteit, melyet az egyesület az összes zsidó iskolásgyermekeknek akar rendezni. A kolozsvári Tarbut-iskolák növendékei a Makkabeusok ünnepén díszelőadást tartanak s ennek keretén belül a Jehudith — a tavalyi chami ah-aszar mintájára — ajándékokat fog szétosztani a gyermekek között. Az előség ezután is fel éri a választmány tagjait, hogy a közgyűlésen teljes számban megjelenni szíveskedjenek.

Jabotinski és Petljura. A zürichi zsidó sajtóiroda jelenti: Egy ukrán táviratú ügynökség a napokban azt a hírt terjesztette, hogy Jabotinski, a cionista világszervezet végrehajtóbizottságának tagja megegyezést létesített Petljura ukrán tábornokkal arról, hogy Ukrajnában egy zsidó hadsereget állítsanak fel. Ez a hír, bár az első pillanatra is teljesen fantasztikusnak látszik, igen erős hatást gyakorolt a vezető cionista körökre. A cionista végrehajtó bizottságnak halvány sejtelmé sincsen Jabotinski ilyenirányú lépéséről s nyomban a hír vétele után táviratlag fordult a jelenleg Amerikában tartózkodó Jabotinskihoz felvilágosításért. Jabotinski választáviratában azt felelte, hogy erről az ügyről levélben fogja részletesen tájékoztatni a bizottságot. Ez esettel kapcsolatban bizonyos oldalról egyre erőteljesebben nyilatkozik meg az a kíváncság, hogy Jabotinski mondjon-e a cionista szervezetben elfoglalt vezető állásáról. A Jabotinski-Petljura fele állítólagos megegyésnek már diplomáciai következményei is érezhetők. A megegyezésről tudomást szerzett a moszkvai szovjetkormány is és ennek hatása alatt az anticionisták azt követelik a kormánytól, hogy az Oroszországban tartózkodó összes cionista vezéreket azonnal tartóztassa le. A zürichi zsidó sajtóiroda híreit fenntartással közöljük, mert azok még megerősítésre szorulnak.

Január 1 től kezdve magántáviratokat is felvesznek az állomások. A bukaresti postai vezérigazgatóság elrendelte, hogy január 1-től a vasuti állomások postahivatalai magántáviratokat is felveszenek.

Karácsonyi amnesztia. Nagyváradról jelentik: A törvényszékhez rendelet érkezett az igazságügyminiszteriumból, amelyben utasítják a törvényszéket, terjeszse fel azon elítéltek névsorát, akiket amnesztia érdemesnek tart. Ugyanis egy 1908. évi kormányrendelet szerint a király minden karácsony és husvét előtt amnesztiát ad. Amnesztiában csakis elítéltek részesülhetnek. Az árdragítás, államellenes cselekedetért és spekuláció miatt elítéltek nem részesülhetnek amnesztiában.

Ki fizeti Habsburg Károly utazási költségeit? Bécsből jelentik: A nagykövetség tanácsa tudvalevőleg Habsburg Károly tartásdíját az utódállamokon akarja behajtani. Az utódállamok határozott formában tiltakoztak a nagykövetség tanácsának e követelése ellen. Ez a kérdés még nincs elintézve. A nagykövetség tanácsa azonban már újabb követeléssel áll elő az utódállamokkal szemben. Azt kívánja, hogy Károly és Zita utazásának költségeit Budapesttől Madeiraig szintén az utódállamok fedezzék. Ebből a kíváncságból is diplomáciai tárgyalások lesznek.

Házasság. Wallerstein E. leányát, Sárkát Kolozsvárról eljegyezte Ábrahám Lipót kereskedő Segesvárról. Minden külön értesítés helyett.

Berger Gizike (Szilágysámsón) és Mandel Mór (Nagyvárad) jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

Betörés fényes nappal. Pénteken délután négy és nyolc óra között ismeretlen tettesek betörték ifj. dr. Isac Aurél ügyvéd lakására s onnan 2400 lei készpénzt, egy felöltőt, ékszer és más holmit loptak el. A kár majdnem huszezer lei.

Ha jó rum- és likőresszenclát akar beszerezni olcsón, forduljon Glück Henrik gyárához Oradea-Mare [Nagyvárad] Calca Viet. [vált Kolozsváruj] 74. sz.

Szabadonbocsátották az összes ir politikai elítélteket

— Az Uj Kelet tudósítójától —

A világpolitika szenzációs eseménye ma az angol ir megegyezés. Két nép, amely évszázadok óta kölcsönös gyűlöletben élt, kibékült egymással. Lloyd George elérte második nagy sikerét. Négy évvel ezelőtt, Amerikának a háborúba való bevonásával, az antant javára döntötte el a világháborút, most Nagybritánia belső harcának vetett véget. Az angolok és az írek harca, amely évszázadokon át lázban tartotta a szigetországot, elült. Ismeretes az írek nagy szabadságszeretete és lázongása Anglia ellen. A sionfeinok mozgalma mindig rekonvenzes volt. Amerika is becsülte. És most elsőnek fejezte ki örömét a megegyezés felett.

Irországhban még nem békültek meg teljesen a politikusok, az északiak Ulsterben még mindig gyanakodnak és tanakodnak: elfogadják-e az angol bétejábot, de Valera azonban, aki a tárgyalásokat vezeti, egy ujságíróiak kijelentette, hogy bár az angolokkal kötött egyezmény nem elégíti ki teljesen az íreket, mégis mindent elkövetnek, hogy a jóviszony helyreálljon.

Az angol sionmány és az ir nemzet képviselői között létre jött egyezmény szövöveget hivatalosan közzétették. Az egyezmény tizenöt cikkéből áll. Ezek szerint Irország ugyanolyan alkotmányt kap, mint az angol birodalomban egyesült többi nemzetek, vagyis Kanada és a többi dominiumok, amelyek önmagukat kormányozzák. Külön parlamentje lesz es egy bizottság fog felelni a parlamentnek az ország közigazgatásáért.

A korona képviselői ugyanolyan módon kapják kinevezésüket, mint a kanadai főkormányzó. A parlament minden tagja a következő esküt köteles letenni: „Ezennel ünnepélyesen hűséget és engedelmességet fogadok az irországi szabad állam alkotmányának, amint azt a törvények megállapítják, és hűséget esküszök György királynak es utódainak, azon közösség, amely Irországot és Angliát összeköti es a brit birodalmat összekötő kapcsolatok alapján.”

Az irországi szabad állam részt vállal az angol hadiadósságból es arányosan fizeti a a náborus nyugdíjakat. Nézettelérés esetén választott bíró dönt, aki a brit birodalom polgára kell hogy legyen. Mindaddig, amíg az irországi szabad állam módot nem talál partvidéke védelmére, a brit haderők fogják vállalni a partvédelem kötelességét.

A megegyezés aláírása után az összes ir politikai elítélteket, királyi proklamációval, szabadonbocsátották.

Hirdetmény husügyben

A husbizottságnak december 9-én hozott határozata értelmében folyó hó 11-étől kezdődőleg a Timár-u 1. szám alatti huscsarnokban a következő husárk lesznek érvényben.

Kain Kálmánnál I. o. marhahus	8— lei
Hausmann Mátyásnál I. o. marhahus	8— "
Voith Gergelynél II. o. marhahus	7— "
Sélig Samunénál I. o. növedék-hus	6— "
Schwarz Gézánál II. o. növedék-hus	4— "

Gondoskodunk egyben a közönség előzékeny és pontos kiszolgálásáról.
Cluj, 1921 december hó 9-én.
A husbizottság.

Elmarad a Haggibbor teadélutánja. A Haggibbor mai teadélutánjának másora technikai akadályok miatt elmarad. A klub ennek ellenére szívesen lát vendégeket Avram Jancu 18. szám alatt levő helyiségében. Beépő díj nincs. Kávészázi kiszolgálás.

A Banca Nationala kormányzójelöltjei. Bukarestből jelentik, hogy Misu Can-

SZÍNHÁZ

MAGYAR SZÍNHÁZ

Vasárnap d. u. fél 4 órakor: Csárdáskirálynő. (V. Hegyi Lili vendégjátékával. Olcsó helyárrakkal.)
Vasárnap este fél 8 órakor: Mágus Miska. (Napibérlet 61. sz. A.)

Hétfő: Offenbach. (V. Hegyi Lili vendégjátékával. Rendes helyárrakkal. Általános bérletszünetben.)

Kedd: Hazatérés. (Ujdonság, először. Premierbérlet 14. szám. Premierhelyárrakkal.)

Szerda: Hazatérés. (2-odszor. Rendes helyárrakkal. Napibérlet 62. szám B.)

Csütörtök: Hazatérés. (3-adszor. Rendes helyárrakkal. Napibérlet 62. szám C.)

Péntek: Hazatérés. (4-edszer. Rendes helyárrakkal. Napibérlet 64. szám D.)

Szombat d. u. fél 4 órakor: Szívrvány. (Hatodik ifjúsági előadás. Olcsó helyárrakkal. Előadó: Dr. Csúri Bálint tanár.)

Szombat este: Szerencsetánc. (Operettujdonság először. Premierhelyárrakkal.)

Vasárnap d. u. fél 4 órakor: Cigánybáró. (Olcsó helyárrakkal.)

Vasárnap este: Szerencsetánc. (2-odszor. Rendes helyárrakkal. Általános bérletszünetben.)

Hétfő: Szerencsetánc. (Rendes helyárrakkal. Napibérlet 65. szám A.)

Kedd: Szerencsetánc. (Rendes helyárrakkal. Napibérlet 66. szám B.)

Szerda: Szerencsetánc. (Rendes helyárrakkal. Napibérlet 67. szám C.)

A műsorra tüzött előadások jegyei előre megválthatók a színház pénztáránál.

Színházi iroda hírei:

Hazatérés. Ritkább esetben szokott a színház igazgatósága egy új prózai premiert négy egymásutáni estére kitűzni. A Hazatérés sikerében annyira bíznak a színháznál, hogy keddtől péntekig mindennapra ennek a vígjátéknak előadását tűzték ki. Az a szenzációs siker, amellyel az elmés darab Párisban és Budapesten aratott, jogosítja fel a színházat erre a hitre. A színészek nagy kedvvel készülnek feladatukra. Poór (Coletto), Miklósi (Tourra René), Táray (Jaques), Lengyel (Marcel), Mihályfi (Balthazar), Pattantyus (Jean), hálásabbnál hálásabb szerephez jutottak. A Hazatérés keddi előadását premierbérletben s helyárrakkal, a szerdai, csütörtöki és pénteki estét pedig rendes bérletfolyamban s helyárrakkal tartják meg. — Szerencsetánc. A Hazatérés előadása után is új premierre lesz a színháznak. A tavalyi bécsi évad legszenzációsabb sikerét, a Tanz ins Glück című új Stolz-operettet fogják bemutatni. Magyar címe: Szerencsetánc, amely mulatságos, kedves zenéjű, változatos táncokban gazdag, szép ujdonság. Sereg, Kovács Kató, Berky, Ledvay, Nagy Gyula, Izso fogják a Szerencsetánc főszerepeit játszani. A darab öt egymásutáni estére van kitűzve. Egyszer premierbérletben, egyszer bérletfolyamban s háromszor rendes bérletfolyamban. Mind az öt előadás jegyeit meg lehet már most váltani. — Csárdáskirálynő, delután. Ma legnépszerűbb operettiek egyikét, a Csárdáskirálynő-t adják olcsó helyárrakkal, a címszerepben Hegyi Lilivel. — Offenbach. Tizenkilencedik előadása lesz hétfőn az idei évad eláger-operettjének. — Mágus Miska. Holnap este a Mágus Miska című operett kerül színpadra Sereg Marcsával és Berky Józseffel a két főszerepben.

A mozgóképek műsora: Az Apolló mozgóban vasárnap nagy kalendardráma. A halállovás. Lélekzetfójtóan izgalmas darab, tele háborzongató trükkökkel. Főszerepben a hírneves amerikai filmszínésznő és mérész artisán, Mary Corvin. Hétfőn egy megkapó, mozgalmasságú cirkuszdráma, Az élet vandorai. Kedden, szerdán és csütörtökön Szeretel és hűbe, nagy dráma, főszerepben Henny Porten. Nem fálál végül más megoldást, mint a halált. Pénteken Henny-Porten dráma, a Dorian-filmvállalat ujdonsága, A hamis eskü. Egy parasztleány tragédiája. Szombaton a legnagyobb állatfilmek, a Xa Xa első részének reprize. Vasárnap a második rész megy. — Az Egyetem-mozgóban vasárnap Mária királynő Olcsósága nagyváradi szobrának leleplezéséről készült film és egy amerikai dráma, Az alaskai néma megy. Hétfőn, kedden és szerdán a budapesti Star-filmgyár Griess sikerű ujdonsága, A hegyek alján. Főszerepben Lóth Ilse és Petrovics Svetiszav. Csütörtöktől közkívánatra a diadalmas Xa Xa filmkolosszus reprize. Első rész csütörtökön, második rész pénteken, harmadik szombaton, negyedik vasárnap.

Zsidók! gondoskodjatok a Kaddistokról! Adakozzatok a Tarbutra!

KÖZGAZDASÁG

A Keren Hajjeszód jelzáloghitelbankot állított fel Palesztinában

Kétszáz ezer font az alaptőke

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Palesztina közgazdasági helyzetére nagy fontosságú intézmény létesítéséről számoltunk be. A fő kormányzó a napokban hagyta jóvá a jelzáloghitelbank alapszabályait. Az új pénzintézet „General Mortgage Bank of Palestine Ltd” nevet viseli és alaptőkéje 200 ezer egyiptomi font. Eddig 50 ezer fontnyi részvényt becsatoltak ki, melyeket a Jewish Colonial Trust vett át. A jelzálogbank alapszabályai mindenemü jelzálogügyletet lehetővé tesznek. A vállalat még a cégjegyzés előtt folyósított jelzáloghitelket. Ezeknek összege 34 ezer fontot tesz ki és elsősorban városi házak építését célozták. A pénzt a Keren Hajjeszód bocsátotta rendelkezésre. Ezért az összegért a Keren Hajjeszód bankkötvényeket kap és érdekeltségét a vállalatnál 50 ezer fontra egészíti ki.

A kötvények kibocsátása hamarosan megtörténik és minden remény meg van arra, hogy zsidó kö ületek, egyesületek, intézmények éppoly érdekeltséget vállalnak, mint a maganosok.

A jelzálogbank végleges rendszeresítésének fontosságát nem lehet eléggé felbecsülni. Tekintettel az egyre jobban érezhető lakásínségre és az egyre növekvő házbérekre, amelyek Palesztina gazdasági kitejlesztését hátráltatják, meg kell alapítani, hogy az új hitelbank igen jótékonyan fogja befolyásolni az egész telepítési akciót. A Keren Hajjeszódnak, mely ezt az intézményt felállította, ez volt első, nagyfontosságú gazdasági ténykedése.

Zürichi tőzsde. Dec. 10-én. Nyitás:
Berlin 255, Newyork 517, Milánó 2265, Prága 595, Budapest 62 1/2, Zagrab 200, Varsó 15, Bécs 16, Osztr. kor. 10.

Budapesti gabonátőzsde. Dec. 10.
A forgalom igen élénk. Jegyvezések: Buza 2240—2275, rozs 1475—1500, árpa 1675—1725, sör-árpa 1800—1900, zab 1500—1550, tengeri 1825—1850, korpa 1000—1050.

Késmillió kilogram az ezévi dohánytermés. Az 1921. évi dohánytermést, amely kétmillió kilogramot tesz ki, január 15-én váltják be az állami dohányraktárakban. A beváltás megkönnyébbítésére újabban a meglévőkön kívül még öt raktárt állítottak fel: Besztercén, Sepsiszentgyörgyön, Aradon, Sagesváron és Nagyenyeden.

Mentesítették a bort a kiviteli illeték alól. Bukarestből jelentik: A földművelésügyi miniszter jelentése szerint a minisztertanács a borkivitel előmozdítása céljából hozzájárult ahhoz, hogy bort kiviteli illeték nélkül lehessen exportálni. A hordók, melyekben a kivitelt történik, szintén illetékmentesek. Csak 10 bani statisztikai illeték fizetendő literenként.

A kincstári jegyek rendezése. Bukaresti jelentés szerint a kormány elhatározta, hogy később közlendő tervezet szerint rendezni fogja a külföldi pénzbenben kibocsátott román kincstári jegyeket. Ennek folytán felhívja a jegyek birtokosait, hogy 1921. december 10-től számított egy hónapon belül

jelentsek be nevüket, lakhelyüket, a kincstári jegyek mennyiségét, az összeg nagyságát, az esedékeséget, a felvett és felveendő kamatokat, a birtoklás jogalapját és minden egyéb adatot. Bejelentéseket elfogad Romániában a Banca Nationala, Franciaországban, Belgiumban, Hollandiában és Svájcban a Banque de Paris et des Pays Bas, Olaszországban a Banca Commerciale és Angliában a Bank of Roumania.

Főszerkesztő: DR. FISCHER JOZSEF
Felelős szerkesztő: MARTON ERNŐ
Kiadó: KADIMA kiadóvállalat részv. társaság.
Szerkesztőség: Calea Reg. Ferdinand (vált Ferenc József utca) 15.
Kiadóhivatal: Szentlélek-utca 1/a.
Fiókkiadóhivatal: Nagyvárad, Deák Ferenc u. 9. Arad, Str. Alexandri 1. Szatmár, Bathányi-utca 24. sz.

Heti értesítés

Legolcsóbban szállítunk mindenféle lámpákat, lámpást, lámpabelet, lámpacsövet.

Eladás nagyban!

Komlós Testvérek

Üveg, porcellán, lámpa, táblaüveg gyári raktára

Oradea-Mare — Nagyvárad

Megnyitottuk is Vollzeile 15 szám alatt internacionális szállítási irodánkat. Vállalkozunk mindenféle export és import szállítási ügyek lebonyolítására. Gyűjtőközi forgalom. Butorköcsökkel való szállítás. Fuvarelevélek felülvizsgálása és díjtöbbletek kiutalása. Központ: Cluj. Fiókok: Wien, Nagyvárad, Orsova. Kirendeltségek minden határon **DEUTSCH TESTVÉREK**

CUKORRA ÉS CSOKOLÁDÉ RAKTÁR

LUSZTIG és NUSSBÄCKER Calea Regale Ferdinand No. 31

Szállítunk pórtán, utánvét mellett.

BREUER ÉS RONA

nemzetközi szállítási- és bizományi vállalat

ORADEA-MARE. Interurb. telefon. 5-55

Szállít bármely országból egész Románia területére vaggontételeket és darabárakat biztosítással.

Olcsó díjtételek. Külön érubiztosítási osztály

Tungsrám Villamossági R. T. Cluj, Kőmészalja-utca 25. Telefon 201.

Feltűnő olcsó árak!

Most érkezett nagy mennyiségben békebeli minőségű prima flor- és musslin-harlsnya divat színekben.
Gyermek-harlsnya, prima flor, minden nagyságban.
Nagy választék női selyem-, gyapjú kabát- és átkötésbluzokban

BLATT

KÖTÖTT SZÖVÖTT ÁRUHÁZA
CLUJ, FÖTÉR 13. SZÁM

Metropol kávéházban

négyszer hetenként FRITZ THELER karmester vezénylete alatt salon vonós-zenekar hangversenyez

Kézműárt nagyban legelőnyösebben beszerezheti
Réger és Heimovits cégnél
Cluj, Piata Mihailu Viteazul (volt Széchenyi-tér) 12.

Grünwald
Üvegsiszolda, tükörárugyár és épületüvegezési vállalata
Oradea-Mare, Str. Gerliczy-utca 16

tudatja, hogy tükörüveg-szállítmánya megérkezett!

Készít mindenféle csiszolt butorüvegeket és tükröket, tükrök újrafoncsorozását. — Fintükrök I. II. III. rendű (10/10 coll) ládákbán. Épületüvegezés! Minden méretű valódi cseh táblaüvegek állandó nagy raktára

Rum- és likörgyárosok figyelmébe
Eredeti 2706-I
angol rumesszencia

valamint az összes egyéb fajtájú essenciák versenyen kívüli minőségben kaphatók
Levélbeli megrendelések gyorsan és pontosan eszközölteinek

„Continental” essenciagyár, Kolozsvár, Óvár

Nagymennyiségű lámpaárú, cseh táblaüveg, karlsbadi porcellán és Dittmar-féle lámpaárú érkezett.

DEUTSCH K. I.

üveg és porcellán nagykereskedés r. t.

Oradea-Mare — Nagyvárad,

Str. Nicolae Jorga (volt Zöldfa-utca) 4.
Telefon 71

Pontos és szolid kiszolgálás

Szóda- és szikvízgyárat

teljes felszereléssel és üvegekkel megvételre keresek. Cim a kiadóban 2990-I

Ujrafoncsorozás!

Fintükrök gyártása!

PÉCHY ÉS TÁRSA

MODERN ÜVEGSISZOLÓ és TÜKRÖRÁRUGYÁR

üzemét ORADEA-MARE (Nagyvárad) Str. Saguna (Kapucinus-u) 20 sz. megkezdte
Minden méretű és minőségű tükrök, butorüvegek olcsó árakon megrendelhetők.

Olcso karácsonyi nagy REKLÁMNAPOK mélyen leszállított árakkal!

Hétfő
12
December

Kedd
13
December

Szerda
14
December

Csütörtök
15
December

	Ezelőtti ár	MOST
	Lei	Lei
Gyermek kötött harlsnya	15.—	9.—
Fehér flanel	18.—	11.—
Női v. férfi kötött harlsnya	15.—	12.—
Angol barsony teniszflanel	28.—	17.90
Gyermek tricot	35.—	15.—
Válkendők	27.—	15.—
Válkendi francia creton	27.—	19.80
Elsőrendű barchet	27.—	19.80
Kötött selyem nyálkendő	30.—	19.80

	Ezelőtti ár	MOST
	Lei	Lei
Fehér p'quet barchet	27.—	21.—
Férfi v. női téli keztü	35.—	21.90
Férfi tricot Ing vagy n. drág	85.—	48.—
Férfi zephir Ing	89.—	49.—
Női Cabardin szövetek	95.—	55.—
Válkendők	98.—	59.—
Férfi gyapjú ruhaszövet	150.—	89.—
Férfi szövet er	140.—	98.—

Naponta nagy maradék vásár!

DICK JAKAB

és Fia nagyruházában — Cluj, Strada Regina Maria (volt Deák Ferenc-utca) 5. szám.

esítés

esőbben száll-
mindenféle
kat,
st,
belet,
csövet.

es nagyban!

stvérek

mpa, táblaüveg
ktára
Nagyvárad

NBEN

internacionális szállítási
enfele export és import
ra. Gyűjtököcsi forga-
tás. Fuvarlevelek felul-
talása. Központ: Cluj-
Orsova. Kirendeltségek
TESTVÉREK

OLÁDÉ KARTÁR

Regele Ferdinand No. 31
utánvét mellett.

ES RONA

szállítási-
vállalat
erurb. telefon. 5-55
ból egész Románia
ket és darabárúkat
ssal.
rubiztosítási osztály

APRÓHIRDETÉSEK

Egy sor ára 1 lel. Vasárnapon többet 2 lel.
Legkisebb apróhirdetés ára 10 lel.

27 éves izr. (volt főhadnagy) gépjárművezető 2500 lel havi jövedelemmel óhajtat intelligens és háziasszonyként házasságot kötni. — Leveleket „Szénbánya” feljeligére a kiadóhivatalba kérek. 2904-I

Suche für meine hiesige Spezerei- Colonialwaren und Lederabteilung Engros einen Bilanzfähigen tüchtigen Buchhalter. Offerte mit Referenzen, so wie Angabe des Alters und Gehalts-Ansprüche, werden ersucht. Ledige werden mangels Wohnungen bevorzugt. 2905-I

Nevelőnői vagy társalkodónői állást keres franciául elég jól beszélő zsidó leány. — Leveleket „Nevelőnői” feljeligére a kiadóhivatalba kérek. 2906-I

Alleinstehende — Witwe 49 Jahre alt wünscht Ehe die Bekanntschaft intelligenten Kinderlosen Mannes zu machen bei gut Situiert wünsche dasselbe. Adresse Post-restante Rosnov c. Br. sov. „Teréz”. — Unter diese Adresse bitte Antwort. 2907-I

Keresek azonnali belépésre egy jó modoru, ügyes, megbízható fűszer, gyarmatár — valamint a kirakat rendezéshez is értő segédet. — Ajánlatok Dávid Herman Petrozsény címre küldendők. 2908-I

Könyvelőt keres — Kronberger Faipar részvénytársaság. 2881-I

Szakképzett kefékötőt és segedmunkásokat keresek. — Cim: Frank Dezső kefékészítő, Szatmár

Vasútnk 7 decis buteliás boros üvegeket minden mennyiségben legmagasabb árban. Nagykereskedők r. t. Calea Regele Ferdinand (volt Weaselényi Miklós-u.) 22 szám.

Irodai teendőket — jártas kisasszonyt vagy fiatalleányt keresek. Cim Wertheimer, Str. Regina Maria 38. 2901-I

Kellő jártassággal rendelkező mérlegkönyvelő és levelező nyomdávalalathoz kerestetik. Ajánlatok délután 12—1 óra között az Uj Kelet kiadóhivatalába kéretnek.

Planinót keresek bérbé. Cim a kiadóhivatalban.

Bástya-utca 9 számú ház eladó. Érkezhetni Egyetem-u. 10 Krauszánál. 2893-I

Bocskor, mosótalp, felsőbőr és szíjgyártóblank
Állandóan nagy készlet kis- és nagyban, legolcsóbb árak mellett. — Vidéki megrendeléseket kis postacsomagokban is eszközölök. — Jelenlegi talp és bocskor ára 65—70 lel, vagon-tételnél 5 százalékos engedmény.
SÁMSON BŐRGYÁR,
Gyufagyár-utca 1. — Gyors-áru raktárral szemben. — Telefon: gyár 3-86 - lakás 3-87. 1278

Szövő cérna 2909-I
és gyapot aradi és cseh gyártmányu, valamint textiláru állandó nagybani elárúsítás

Révész és Reisz Arad
Bulev. Reg. Ferdinand (Boros Béni-tér) 9

KÖNIG MIKSA
nemzetközi szállítási vállalat
ARAD

2566-I
Képviselve Európa minden nagyobb városában. Elvállal szállítványokat külföldre és külföldről minden relációban. Pénzügyminiszterileg engedélyezett vámügynökség. — Darabárukat szállít biztosítással, teljes szavatossággal a Franco Romana Általános Biztosító Részvénytársaság által

Budapesti nyomda eladó.
Cim a kiadóhivatalban. 2903-I

Csak egy ut vezet az erőhöz, egészséghez a pártatlan hatáshoz
HIGIEA SOSBORSZESZ
Kapható mindenütt!
Gyártja: „HIGIEA” Kosmetikai és Vegyszertári Gyár 1272
CLUJ — KOLOZSVAR

Csak viszontelárúsítóknak!
Állandó nagy raktár kötött- szövött- tricott- és galanterie árakban
LEITNER és LONDON
ORADEA-MARE (Nagyvárad), Str. Nicolae Jorga (Zöldfa-u.)
Nagyobb tétel érkezett németországi keztü és harisnya cikkekben 2879-I
Csak viszontelárúsítóknak!

Az összes lakkok és lakkfestékek elismert békebeli minőségben
Reichold, Flügger & Boecking lakkgyárából
1263

Megnyitotta Safruth ספרות

zsidó könyvkereskedés

2682-I Weaselényi M. és Szep-u. sarok

Imakönyvek, bibliák, a legújabb héber tankönyvek, iskolai faliképek, palesztinai képeslapok és tájképek a legnagyobb választékban kaphatók.

„HELIOS”
Kötő- és Kötőszövőgyár R.-T.
TARGUL-MURES

már üzemben van. Külföldről hozott szakmunkásaival gyárt mindenféle kötöttárukat, elsőrendű minőségben
2802-I

Táblaüvegek minden méretben, **lámpaárut**, kristályfehér lámpacső és csiszolt üvegárukat, demijonokat raktárról azonnal szállítunk
AUSLÄNDER TESTVÉREK
CLUJ — KOLOZSVAR.
Piata M. Viteazul (r. Széchenyi-tér) 39.
EN-GROS! Telefon 9-54. EN-DETAIL!

KLEIN és LAZAR
nemzetközi szállítási vállalat
Arad, Str. Col. Pirici (Vörösmarthy) 2.
Rendszeres gyűjtő és vagonforgalom a külföld valamint belső minden irányból és irányába
Kirendeltség a curcici határállomáson

Legelőcsőbb elsőrendű **szalámi** és naponta frissen készült hideg felvágottak kaphatók a
1285
שני Huscsarnok és Szalámigyár R.T.-nél Cluj, G. Baritu (Malom-utca) 8. szám alatt
Vidéki megrendeléseket postán, utánvét en-gros árban — pontosan eszközölünk
ÁRJEGYZÉK ÉS הושר INGYEN!
BOVITS ES WEINSTOCK

Borszivattyuakat raktárról szállít
Schieb gépgyár r. t.
fiókja, műszaki kereskedés
Cluj — Kolozsvár

Nien — Kagran
a csatolt részek minden jobb festékkereskedésében kaphatók.
1263

Vidéki kereskedők figyelmébe ajánljuk, hogy **talp, bel- és külföldi bőrökben** szükségletüket
KOZÁK és SÁMSON bőrfüzletében 2898-I
CLUJ, Széchenyi-tér 27. fedezzék
Legelőcsőbb napi árak! Pontos kiszolgálás!

Figyelem! 1662
Csak pár napig 2—5% engedmény az eredeti gyári árakból — a világhírű
Bata
cseh cipőgyári lerakatában
Cluj, Piata Unipei 9.

Enzweig Samu szortyagyára
Cluj, Calea Regele Ferdinand 141.
Telefon 4-84. 2897-I Telefon 4-84.

56 kg VATA 1350.— lel
Paplanosoknak és szabóknak
President Atlaszok, Struxok, Zeugok, Flanelok és Bélésárúk valamint Paszományárúk

2900-I **Három vagonnal érkezett**

Vezérképviselőt:
Neumann Satu-Mare Klein & Co. Warnsdorf
Leszámitoló Bank udvar

Tak

Take Joneson kebelében ez az egész terjedelműük. A lemondott diplomata, de a részleges kormány is megérezheti. joi csak addig ne segíkben nyugtal egyéniség áll a szennvedélyeket nagy erejével mo csucsról leszáll, hogy is megindul len, hogy Take de a parlament csoportosítására. kor kilépett a kö ségéből a demok

A válságnak jelentőséges, min tükérinti. Azt a párttal a többség a kormány. Ave a parlament prog lehetetlen, hogy Leticinsy-nyi azé lehet, már a szin sem. Take Jones nem mint külügy repét a román ál replése még nem tákból és még no nolembe, de me mindenesetre a működésén. Az mert kitartóbb en ségének, de ross itéletét provokál.

Ismerjük az vedését is. Az é egy miniszteri sz zetből is kitölöd máról való, és b elő, mert hiszen kor, mikor első t ebben van a ree tomatikus jelant csomóra köt a az állam érdeke, belső politikai er egy külügyminisz maguk politikája Take Joneson azó itéljük meg a he mert a külpolitik renciák közte es nem azért, mert masztott olyan miniszterelnök te nem akart.

A válság m napra talán már még, ki lesz Tak színű, hogy akár az állását fogja egész terjedelmé hogy ezt megteh egész energiájára szüksége, de érz plexumára is. At nak minden szim vét, amely munk Mert Take